

Svečanost ob podelitvi najvišjih priznanj PZS v letu 2024

Planinska zveza Slovenije je v soboto 7. decembra 2024 v Novem mestu, poslovnih prostorih KRKE d.d. podelila najvišja priznanja organizacije. Priznanje častnih članov PZS je šlo v roke alpinistoma **Mariji in Andreju Štremfelj**, zlati častni znak PZS pa dvakratni olimpijski prvakinji v športnem plezanju **Janji Garnbret** in njenemu trenerju **Romanu Krajniku**.

Poleg dveh priznanjih častni član PZS in dveh častnih znakov za posebne dosežke v letu 2024 podelili še **11 svečanih listin posameznikom**, ki so dali pečat planinstvu in planinski organizaciji, in **20 spominskih plaket** planincem ob njihovih življenjskih jubilejih (65, 70 in 80 let) za njihovo uspešno delovanje in izjemne dosežke.

Prejemnikom priznanj se je zahvalil predsednik PZS **dr. Jože Rován**: *“Smo prostovoljci, toda za naše delo smo bogato nagrajeni, z osebnim zadovoljstvom ob dobro opravljenem delu, pa tudi z vezmi, ki so se ob tem spletle med nami.”*

Posebna zahvala je bila izrečena **Antonu Progarju**, častnemu predsedniku PD KRKA Novo mesto za odlično organizacijo dogodka, enotna ocena vseh navzočih pa je bila, da je svečanost potekala v izjemnem okolju in nivoju, kot ga še ni bilo na dosedanjih podelitvah najvišjih priznanj PZS. Velika zahvala gre zato KRKI d.d., generalni pokroviteljici Planinskega društva KRKA Novo mesto.

Podelitve priznanj so se udeležili številni gostje, prejemnike je kot slavnostni govornik nagovoril častni član Planinskega društva Krka Novo mesto in dolgoletni član upravnega odbora PZS **Rudolf Ervin Skobe**, ki je poudaril, da *“planinstvo niso le gore, planinstvo smo ljudje”*.

Spoštovani!

Nisem si sam izbral te časti, da vam danes ob tem vsakoletnem prazniku planinstva spregovorim, za to nalogo me je izbralo predsedstvo Planinske zveze Slovenije. O razlogih, zakaj, boste morda razumeli na koncu tega prispevka.

*Že skoraj pol stoletja sem član PD Krka Novo mesto, društva, ki letos praznuje 110 let delovanja. Tudi današnja prireditev sodi v sklop tega praznovanja. Že 33 let sem predsednik MDO PD Dolenjske in Bele krajine, hkrati član UO PZS. Z ženo **Rozi**, ki je danes prav tako z nami, sva letos postala častna člana*

društva.

Niso bile gore krive za moje planinsko članstvo, ampak prebiranje revije Planinski vestnik. Šele po letu 1984, po dnevu slovenskih planincev na Gorjancih, sem se aktivneje vključil v dejavnosti društva. Postal sem planinski vodnik kategorij A, B, C in D, ustanovitelj vodniškega odseka in deset let njegov načelnik, enako obdobje podpredsednik PD, pa predsednik društva, vodja odbora za priznanja, pripravil sodobna pravila društva in druge akte, vodil projekte, od razvitja društvenega prapora, vrnitve Doma pri Gospodični v last društva, poimenovanje ene od ulic v Novem mestu po Alojzu Knafelcu itd.

Seveda sem kaj hitro prehodil Slovensko planinsko pot, kot vodnik pa vodil številne planinske izlete, od najzahtevnejših tur po slovenskih vršacih do tistih najlažjih za šolske otroke, pa za osebe s posebnimi potrebami, uporabnike varstveno-delovnih centrov.

*V vseh teh letih sva z **Rozi** obiskala večino najvišjih vrhov v Sloveniji, kot vodnika PZS ali kar sama, prehodila številne planinskih poti, spoznala praktično vse koticke prelepe Slovenije, tudi po brezpotjih, obiskala večino planinskih koč, spoznala številne planinske prijatelje. Tudi hribi nekdanje skupne države, v Severni Makedoniji, Črni gori, Hrvaški in Srbiji, pa v Švici in Franciji, niso ostali izvzeti. Še letos sva, kljub letom, na osmih izletih in ekskurzijah v hribe popeljala kar 413 planincev.*

*Že res, da so gore tiste, ki so skupna točka vseh nas, slovensko planinstvo, od vsega začetka naprej pa smo predvsem ljudje. Kar oglejmo si njegov časovni trak. Vse ključne točke so vezane na prepoznavne posameznike in skupine, od številnih tujcev, ki so delovali pri nas, naših srčnih štirih mož, ki so leta 1778 prvi stopili na Triglav, prvega predsednika Slovenskega planinskega društva **Frana Orožna**, predsednikov **Tomaža Banovca**, **Andreja Brvarja**, **mag. Franca Ekarja**, **Bojana Rotovnika** do aktualnega predsednika PZS **dr. Jožeta Rovana**.*

*Tudi vi, današnji slavljenci in prejemniki najvišjih priznanj, ste del te zgodovine, v svojem planinskem društvu ali širše. Sam sem jo začel spoznavati in sem del nje iz časa **dr. Mihe Potočnika**.*

*Naj ob tem omenim številne alpinistične dosežke, neprecenljivo delo naših markacistov, ki so temelj našega delovanja in varnosti v gorah, delo Komisije za varstvo gorske narave, ki ima svoje začetke še v časih **dr. Angele Piskernik**, in eno pomembnih načelnic, našo **Rozi Skobe** (2002–2010), ki ima velike zasluge, da imamo program usposabljanja varuh gorske narave, prenovljen program za gorske stražarje ter zdaj že 447 varuhov gorske narave, da ima PZS status organizacije, ki dela v javnem interesu na področju ohranjanja narave, in še mnogo tega, tudi znotraj našega društva in MDO PD.*

*Imamo dvakratno olimpijsko prvakinja **Janjo Garnbret**, ki je skupaj s svojimi predhodnicami povzročila nesluten razmah te dejavnosti med mladimi, komisijo Planinstvo za invalide, ki je zaradi svojih humanitarnih projektov medijsko močno prepoznavna v slovenskem prostoru in ponos PZS, pa Gospodarsko komisijo, v katero polagamo upe, da bomo obnovili vse naše pogorele koče ob pomoči države in nas planincev, in še vse druge komisije, ki predstavljajo širok spekter naših dejavnosti.*

Sam sem kar štirinajst let vodil KVIZ PZS (1994–2008), ki ga je nasledil Odbor za usposabljanje in preventivo. Med velikimi izzivi tistega časa je bila pridobitev čim večjega števila inštruktorjev planinske vzgoje in priprava vseh 23 programov usposabljanja strokovnih kadrov PZS za potrditev pri Strokovnem svetu za šport, posebej še programov markacist PZS, markacist inštruktor in varuh gorske narave. Tega projekta ne bi mogli izpeljati brez sodelovanja s Fakulteto za šport, Pedagoško fakulteto v Ljubljani in Mariboru ter predstavniki posameznih komisij PZS. Ena od pomembnih nalog KVIZ je bila tudi ustanovitev Vodniške komisije PZS.

*Ne le v planinstvu, tudi v gospodarstvu in lokalnih skupnostih so nadvse pomembni uspešni posamezniki, kot npr. predsednik uprave KRKE d. d. in generalni direktor, naš današnji gostitelj **Jože Colarič**, ali pa župan Mestne občine Novo mesto **Gregor Macedoni**.*

V organe PZS me je pripeljala enotna kategorizacija vodnikov PZS v letu 1991, ko sem postal član Odbora planinskih vodnikov pri KVIZ PZS, leta 1992 pa zaradi delovanja na širšem območju Dolenjske in Bele krajine tudi predsednik MDO PD Dolenjske in Bele krajine in član UO PZS.

En mandat sem bil tudi izvoljeni član UO PZS in en mandat podpredsednik PZS. Kar pet predsednikov PZS se je že izmenjalo, odkar delujem v organih PZS, in sedem generalnih sekretarjev. Z vsemi sem uspešno sodeloval, kot sem sodeloval tudi z vsemi načelniki, posebej načelniki Mladinske komisije PZS. Zelo pozitivne izkušnje imam tudi z vsemi strokovnimi sodelavci na PZS, ki so kljub digitalizaciji pomemben člen našega delovanja. Je pa morda v društvih kdo krivičen do njih.

Eden od velikih projektov je bila tudi priprava kriterijev in vsega ostalega za uspešno črpanje finančnih sredstev Evropskega socialnega sklada v finančni perspektivi 2007–2013. Podpredsedništvo PZS je pomenilo tudi pogosto zastopanje PZS na prireditvah, obletnicah in drugih dogodkih društev po Sloveniji, kar mi je poglobilo spoznanja o delovanju društev, o primerih dobre prakse in težavah, s katerimi se ukvarjajo društva. Ena največjih je gotovo usihanje primernih kadrov za vodenje društev v sedanjih, vsestransko zahtevnih razmerah, staranje članstva in strokovnih kadrov, mladih pa je marsikje žal premalo, da bi povsod z optimizmom zrlji v prihodnost.

Ko trdim, da smo planinstvo predvsem ljudje, ne morem mimo dogodkov, kot je današnji, ali pa redne letne Skupščine PZS in srečanja slovenskih planincev. Skupščina PZS ni samo obveza iz zakona o društvih in drugih predpisov, ampak ima tudi globlji sociološki pomen druženja, sodelovanja in utrjevanja pripadnosti in

velik ponos za društvo, kjer se odvija. Dan slovenskih planincev obiskujem že od leta 1989 naprej, tudi zato, da bom tam morda srečal **Mira Eržena** iz Mojstrane, zaslužnega, da imamo Slovenci planinski muzej, **Antona Jesenka** iz Brežic, ki trenutno vodi pomemben Odbor za članstvo, prof. **Darka Butinarja** iz Kopra, **Jožeta Ružiča** iz Murske Sobote, **Franca Janeža** iz Kočevja ali pa **Jožeta Melanška** iz Velenja in še številne druge planinske prijatelje, planince z veliko začetnico. Ko bi le vsi ostali vedeli, kako lepo in čustveno je bilo letos v Cirkulanah in v Črni na Koroškem.

Spoštovani, gotovo se sprašujete, zakaj vam vse to govorim in zakaj ne sedim med vami, današnjimi slavljenci. Zato ker sem svečano listino PZS prejel že pred 22 leti v Novi Gorici za vsestransko uspešno delo na področju vzgoje in izobraževanja in prav tako **Rozi** že leta 2012 v Prevaljah za dolgoletno vsestransko planinsko delo pri razvoju varstva gorske narave v PZS. Oba je v povezavi s planinstvom Državni svet Republike Slovenije razglasil tudi za prostovoljca leta.

Naj vam, spoštovani prejemniki svečanih listin in spominskih plaket, iskreno čestitam za prejeta priznanja, mojega prispevka pa ne vzemite kot samohvalo, ampak kot navdih, da boste še naprej delovali v dobro planinstva in namig, kako lahko postaneš prejemnik najvišjega priznanja PZS. In verjemite, narcise, murke, planike in Zoisove zvončice, ki krasijo naš planinski svet, bi cvetele tudi brez nas, ne bi bilo pa brez nas našega planinstva. In ne skrbite glede pravice do odklopa, za naš odklop lahko poskrbi le narava.

Hvala!

Rudolf Ervin Skobe
Predsednik MDO PD Dolenjske in Bele krajine

Novo mesto, 7.12.2024